

Platforma Vzdělávání pro rozvoj osobnosti

Rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti,
rozvoj klíčových kompetencí žáků

Hradec Králové, 11. 5. 2016

Program

- Úvod (představení realizačního týmu a odborného minitýmu)
- Definice čtenářské a matematické gramotnosti, klíčových kompetencí žáků
- Představení dílčích výstupů minitýmu
- Diskuze
- Shrnutí

Minitým

Mgr. Jana Budinská

Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická, Nová Paka

Mgr. Jakub Fabián

Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

Ing. Ondřej Štajgl

Střední škola řemeslná, Jaroměř

Mgr. Věra Bláhová

Biskupské gymnázium Bohuslava Balbína a Základní škola a mateřská škola Jana Pavla II. , HK

Mgr. Miroslava Paličková

Základní školy v Jaroměři

Mgr. Eva Voláková

Školské zařízení pro DVPP Královéhradeckého kraje

Mgr. Michaela Hašková

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

Obecné problémy ve školách

- Nezájem učitelů o realizaci projektů
- Slabá motivace pedagogů pro výraznější propojení výuky čtenářské a matematické gramotnosti a klíčových kompetencí žáků
- Škola má moc aktivit, výjezdů
- Učitelé jsou přeškolení – nutná účast na povinných každoročně se opakujících školeních + další školení, která jsou nekvalitní, neefektivní
- Nezájem o řemeslné obory – přístup (hodnoceno jako komplexní selhání žáka, špatné známky)
- Neefektivní práce s ICT

Čtenářská gramotnost

Čtenářská gramotnost znamená schopnost porozumět psanému textu, přemýšlet o něm a používat jej k dosahování určitých cílů, k rozvoji vlastních schopností a vědomostí a k aktivnímu začlenění do života společnosti.

Problémy:

- Nedostatek času na výuku čtenářských dílen
- Není motivace pro učitele ne ve smyslu finančním (není potřeba odborné školení, potřeba je motivační školení, hospitace; kolektiv umí všechno)
- Nárok z RVP, co musí učitelé odučit, není čas na nic dalšího (nesoulad potřeby učit gramotnost pro život a potřeby naučit znalosti)
- Chybí odborná literatura v oborech, které se rychle vyvíjejí (rychle zastarávají, nové nejsou)
- Je potřeba školy podpořit ne na výuku, ale na další práci

Návrhy pro změnu, cíle:

Program – náplň výuky

- Spolupráce škol s knihovnami (vyhledávání informací, práce ve skupině, prezentace výstupů, ...)
- Průnik ČG do všech předmětů
- Citační etika, naučit se pracovat z různých zdrojů, ověřovat fakta (metodické materiály, kurzy pro pedagogy)
- Besedy o regionální literatuře, se spisovatelem nebo novinářem, veřejná četba v hodinách literatury (žáci reagují na děj, pochopení obsahu), divadlo, exkurze, ...
- Podpora čtenářských dílen ve výuce a čtenářských klubů ve školách
- Lokální sítě na podporu gramotností

Návrhy pro změnu, cíle:

Nákup

- Nákup kvalitních odborných textů; databáze DUM je, ale nepřehledná
- Nákup odborných učebnic pro sociálně slabé žáky
- Nákup odborných textů (licence na elektronickou podobu, jazyková gramotnost – zpravidla v AJ nebo NJ)
- Čtečky (pro některé typy škol)
- Podpora školních knihoven – jako center, společného prostoru (včetně nákupu knih, pracovní pozice knihovníka)
- Vznik studijního, vzdělávacího a relaxačního centra pro školní i mimoškolní vzdělávání žáků (diskuze o knihách česky i v cizích jazycích)
- Školení učitelů na výuku čtenářské gramotnosti

Matematická gramotnost

Matematická gramotnost je schopnost jedince poznat a pochopit roli, kterou hraje matematika ve světě, dělat dobře podložené úsudky a proniknout do matematiky tak, aby splňovala jeho životní potřeby jako tvořivého, zainteresovaného a přemýšlivého občana.

Problémy:

- Nízká úroveň znalostí ze strany žáků (znalosti průměrné až podprůměrné), nechuť k předmětu, v učebních oborech nedosahují žádný pokrok
- Postoj žáků k výuce, obtížná motivace žáků k přípravě na MA
- Velký počet žáků ve třídě
- Nedostatek prostoru pro práci s talentovanými žáky

Návrhy pro změnu, cíle:

- Lokální síť na podporu gramotností
- Navýšení počtu hodin výuky
- Půlené hodiny, možnost individuálního přístupu
- Propojení praktického zadání úkolů s matematickým příkladem (hlavně v odborných předmětech, např. výroba okna od výběru materiálu po cenu výrobku)
- Účast na soutěžích (např. Přírodovědná liga)
- Vznik studijního, vzdělávacího a relaxačního centra pro školní i mimoškolní vzdělávání žáků (hraní deskových her)

Klíčové kompetence

Mít kompetenci znamená, že člověk (žák) je vybaven celým složitým souborem vědomostí, dovedností a postojů, ve kterém je vše propojeno tak výhodně, že díky tomu může úspěšně zvládnout úkoly a situace, do kterých se dostává ve studiu, v práci, v osobním životě.

Mít určitou kompetenci znamená, že se dokážeme v určité přirozené situaci přiměřeně orientovat, provádět vhodné činnosti, zaujmout přínosný postoj.

Problémy:

- V některých oborech přeplněné třídy
- Není prostor pro individuální přístup
- Personální podstav (počet hodin, které musí odučit), zavalení pedagogů administrativou, potřeba dalších pracovních pozic (prevence sociálně patologických jevů, metodik, asistent pedagoga ...)
- Chybí finance na zaplacení lidí, na nákup pomůcek, ...
- Škola supluje práci zřizovatele (shánění financí, zajišťování chodu školy, ...)
- Nedostatečná motivace učitelů, aby dělali kroužky (práci navíc) – jak po stránce finanční, tak přesvědčení o smyslu

Návrhy pro změnu, cíle:

Žáci

- Podpora talentovaných žáků
- Týmová práce žáků
- Potřeba systémové podpory (čas pro děti na čtení)
- Zážitkové aktivity (žáci se aktivně podílí na tvorbě svých vědomostí)
- E-learningová platforma – žáci lépe porozumí zadání touto formou

Návrhy pro změnu, cíle:

Žáci

- Spolupráce s knihovnami (schopnost vyhledávání informací, porozumění a interpretaci textu napříč předměty)
- Mimoškolní aktivity, teambuildingové aktivity
- Týmové kompetence, peer teaching (starší proškolení žáci zaučují mladší žáky)
- Vznik studijního, vzdělávacího a relaxačního centra pro školní i mimoškolní vzdělávání žáků (setkávání před, během i po vyučování; napříč ročníky; vyhledávání informací v knihách, práce studentů s různými zdroji, prezentace výstupů)

Učitelé

- Motivační aktivity pro učitele přímo na školách, vzájemné hospitace v rámci školy, případně na jiné školy v blízkém okolí, nutné návštěvy ve školách z venku (praxe)
- Využití výchovné poradkyně, metodika/kouče
- Proškolení jedné osoby, která předá znalosti učitelскому sboru (pozice školního mentora)
- Promyšlená volba školení
- Podpora na skupinovou i individuální výuku (nedostatek peněz a kapacit, je třeba zlepšit systematickост, asistent pedagoga – smysl pracovat s talentovanými zvláště)
- Tandemová práce týmu lidí pro vzájemnou podporu, zapojení studentů PdF do tandemu v rámci praxe
- Kolegiální podpora, oborové setkání učitelů, výměna zkušeností, metodické kabinety, setkávání v rámci kraje

Učitelé

- Vnitřní mentoři – vznik pozice
- Sdílení metod, sdílení příkladů dobré praxe
- Přetvoření ŠVP – prostor pro pedagogy (budování vlastní vzdělávací strategie, tvůrčí pojetí vzdělávání); nutnost vtáhnout žáky; tvorba inovativních vzdělávacích strategií (specifikace ŠVP); praktické a konkrétní programy na proškolení koordinátorů ŠVP
- Schopnost učit mezioborově, mezioborová spolupráce
- Teambuildingové aktivity (předmětová i mezipředmětová setkávání učitelů, sdílení, ...)
- Spolupráce s knihovnami (program pro rozvoj kompetencí ve spolupráci pedagogů a knihovníků, pořádání seminářů, ...)

Děkuji za pozornost

Petra Hnátová, phnatova@kr-kralovehradecky.cz,
702 075 892